

Zorlu Çatışma

Andrew R. Smith

EDINBORO ÜNİVERSİTESİ, PA, ABD

Nedir?

Zorlu çatışma (intractable conflict); çatışan taraflar arasında çözülmeye karşı direnç, süreklilik ve şiddetin herhangi bir türünü içeren (fiziksel, yapısal, sembolik) çatışmadır. Müdahil olanlar birbirlerini tehdit olarak algılar, birbirlerinden ve birbirleri hakkında aldığı mesajları düşmanlığı devam ettirmek adına saptırır; pozisyonlar kutuplaşır, katılaşır ve nihayetinde gerginliğin sürdürülmesine bağımlı olmuş kimliklere dönüşür. Genellikle çatışmanın en az bir tarafı çatışmanın çözümsüzlüğünden fayda sağlar ve diğeri üzerindeki baskın pozisyonunu sürdürür. Üçüncü tarafların arabuluculuk girişimi çatışmanın çözülmesinde sadece yetersiz kalmaz, çoğu zaman çatışmayı daha da kızıştırır. Sonuç olarak tüm insan toplulukları etkilenecek tecrit edilme, ötekileştirilme, ayrımcılığa maruz kalma, yerinden edilme, istismar edilme ve vatansızlaştırılma gibi haksızlığın türlü çeşitlerinden muzdarip olur.

Kavramı kim kullanır?

Zorlu çatışma; uluslararası ilişkiler, politika analizi, çatışma çalışmaları, diplomasi ve artarak iletişim alanındaki araştırmacılar ve arabulucular tarafından kullanılan bir kavramdır. Birleşik Devletler Barış Enstitüsü (USIP)

araştırmaları desteklemektedir ve konu hakkında birçok kitap yayınlamıştır. Çözüm zorluğu hakkındaki araştırmaların çoğu ülkeler ya da bir ülke içerisindeki etnik ve komünal gruplar arasındaki çatışmaya odaklanır ancak kürtaj hakkı, doktor destekli intihar, yaratılışçılık-evrimcilik çatışması, velayet savaşları, kurumlardaki kişilerarası çatışma ve hudut anlaşmazlıkları üzerine çalışanlar da kavrama başvurur. Kavramın kullanımındaki en önemli husus kutuplaşmayı devam ettiren şiddet ve iletişimin türünü açıkça belirtmektir.

Kültürlerarası diyalogla ilintisi nedir?

Zorlu çatışma vakalarında kültürlerarası diyalog -tanımı gereği- mevcut ya da yeterli seviyede değildir. Bunun yerine mesajların bozulması, şiddeti makulleştiren ve hasmı canavarlaştıran propaganda mevcuttur. Arabuluculuk girişimleri kutuplaşmış ilişkileri dönüştüren diyalog için metakültürel bağlamlar yaratmaya çabalar.

Yapılması gereken neler kaldı?

Karmaşıklık ve değişim, aykırı düşünme ve sorun çözme, tartışmada tımdengelim yaparak akıl yürütmenin psikolojik eğilimleri değiştirmedeki rolü, ve etnopolitik çatışmada

Center for Intercultural Dialogue

Key Concepts in Intercultural Dialogue

Kültürlerarası Diyalogda Anahtar Kavramlar

---

arabuluculuk hakkındaki meseleleri irdeleyen
metaçerçeveler geliştirme, yasalar ve sivil
toplum arasındaki dinamik ve çok taraflı
çatışmada çerçevelemeye odaklanan çözümme
zorluğu üzerine iletişim araştırmaları son yıllarda
artmıştır. İktidar ve şiddetin çözümme
zorluğundaki rolü dikkate alındığında; eleştirel
retorik, yorumlayıcı, kültürel, feminist ve diğer
uygulamalı felsefeler perspektiflerinden
araştırmalara ihtiyaç vardır.

Kaynaklar

- Avruch, K. (1998). *Culture and conflict resolution*. Washington, DC: USIP.
- Coleman, P. T. (2000). Intractable conflict. In M. Deutsch & P. T. Coleman (Eds.), *The handbook of conflict resolution: Theory and practice* (pp. 428–450). San Francisco: Jossey Bass.
- Crocker, C.A., Hampson, F.O., & Aall, P. (Eds.). (2005). *Grasping the nettle: Analyzing cases of intractable conflict*. Washington, DC: USIP.
- <http://www.beyondintractability.org/>

Türkçeye Çeviren: Candost Aydın